

Vanhusneuvosto

Aika 22.10.2024 klo 09:00 - 13:06

Paikka Teams

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Heikura Kaija Jurvanen Ari Viitanen Anna-Liisa Blomberg Aila Ekman Reijo Hamina Reijo Härkönen Tuula Kiviniemi Heikki Korhonen Eeva-Liisa	puheenjohtaja, Jyväskylä varapuheenjohtaja, Multia varapuheenjohtaja, Keuruu jäsen, Laukaa jäsen, Jämsä jäsen, Joutsa jäsen, Kyyjärvi jäsen, Luhanka jäsen, Konnevesi	Saapui klo 9.16. Poistui klo 11.31
	Koskenranta Jari Lahtinen Aaro Muhonen Seppo Petrilä Pekka Piitulainen Maija Sallinen Eila Tattari Markus Toikkanen Taina Peränen Nina Hilpinen Tiina	jäsen, Petäjavesi jäsen, Saarijärvi jäsen, Kinnula jäsen, Hankasalmi jäsen, Äänekoski jäsen, Karstula jäsen, Toivakka jäsen, Pihtipudas palvelujohtaja, esittelijä hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä	Poistui klo 11:33 Saapui 9.08
	Aula Maria Kaisa Tollet Jan	aluehallituksen puheenjohtaja hyvinvointialuejohtaja	Saapui klo 09.06 Saapui klo 9.07. Poistui klo 10.07
	Nykänen Jouko Kurki Sinikka	aluehallituksen edustaja varajäsen	Poistui 9.00
Poissa	Kuitunen Mariitta Linna Sisko Noronen Riitta Sekki Ritva Siikaranta Riitta Maunuksela Hanna Suortamo Markku Riikonen Maire Viitanen Raimo Tammela Arvo Forssell Olavi Salonen Maija Heiskanen Eliisa Liuhalo Raija Palola Heikki Hartikka Seija Peiponen Arja-Leena Hanell Kaija Suominen Marjatta		

Isännäinen Piia
Kiviranta Irene
Lahti Tapani
Virkkala Anneli
Hartikainen Kirsi
Huovilainen Minna
Hautamäki Kaarina

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 47	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 48	Pöytäkirjan tarkastus	5
§ 49	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 50	Hyvinvointialuejohtajan ajankohtauskatsaus	7
§ 51	Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi	8
§ 52	Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2025	14
§ 53	Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutokset vuodelle 2025	18
§ 54	Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusten ja vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien vuokrasopimusten sekä sopimusehtojen yhtenäistäminen 1.4.2025 alkaen	21
§ 55	Palvelusetelien sääntökirjat vuodelle 2025	24
§ 56	Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluiden myöntämisen perusteet 2025	30
§ 57	Saapuneet postit 2024, vanhusneuvosto	32
§ 58	Muut asiat	34

Allekirjoitukset

Kaija Heikura
puheenjohtaja

Tiina Hilpinen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

47 - 58

Pöytäkirjan tarkastus

Pekka Petrilä
pöytäkirjantarkastaja

Maija Piitulainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan allekirjoittaminen, varmentaminen ja tarkastus on suoritettu sähköisesti.

Pöytäkirjan nähtävilläpito

www.hyvaks.fi 29.10.2024

Vanhusneuvosto § 47 22.10.2024

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 47

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti vanhusneuvoston jäsenille 15.10.2024.

Päätösehdotus Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Vanhusneuvosto § 48 22.10.2024

Pöytäkirjan tarkastus

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 48

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Päätösehdotus Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Pekka Petrilä ja Maija Piitulainen. Varatarjastajiksi valitaan Reijo Ekman ja Tuula Härkönen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto § 49 22.10.2024

Työjärjestyksen hyväksyminen

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 49

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus Hyväksytään työjärjestys esityksen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.
Kokouksen kuluessa päätösehdotusta muutettiin puheenjohtajan hyväksymänä seuraavasti:
§ 47, § 48, § 49, § 50, § 51, § 52, § 54, § 53, § 55, § 56, § 57

Vanhusneuvosto § 50 22.10.2024

Hyvinvointialuejohtajan ajankohtauskatsaus

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 50
2333/00.01.01.01/2024

Valmistelija palvelujohtaja Nina Peränen p. 050 5946 783

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet pitää ajankohtaiskatsauksen hyvinvointialueen tilanteesta.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27
Toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Merkitään hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiskatsaus tiedoksi.

Asian kokouskäsittely:

Vanhusneuvosto on tunnistanut taloustilanteen haasteet ja sopeuttamistoimenpiteiden tarpeellisuuden. Neuvostolla on ymmärrys säästöjä kohtaan. Neuvosto tiedostaa, että palvelurakennetta tulee keventää, vaikka huolta aiheuttaakin suuret sääästöt, jotka kohdistuvat vanhus- ja vammaispalveluihin.

Hyvin vastaanottujen seniorikeskusten uudistamisen puuttuminen tulevasta budjetista huolestuttaa. Neuvoston näkökulmasta toivotaan että digiosaaminen ja ohjaaminen olisi vielä mukana seniorikeskusten uudistamisessa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto	§ 17	14.05.2024
Vanhusneuvosto	§ 51	22.10.2024

Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi

Vanhusneuvosto 18.1.2024 § 8
Hyvaks/104/00.02.04/2024

Valmistelija	vastuualuejohtaja, koti- ja asumispalvelut Tuija Koivisto p. 040 513 5821
Selostus asiasta	<p>Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista §5 velvoittaa sekä kuntia että hyvinvointialueita laatimaan suunnitelman toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelma on laadittava osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa määritellyjä hyvinvointikertomuksia. Suunnitelma on osa laajempaa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmakokonaisuutta.</p> <p>Hyvinvointialueen suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.</p> <p>Suunnitelmiin on sisällytettävä ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen.</p> <p>Keski-Suomen hyvinvointialueen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2024-2025 on laadittu power point esitysmuotoon. Suunnitelma nojautuu Keski-Suomen hyvinvointialueen strategiaan sekä valtuuston vahvistamiin palvelujen järjestämisen linjauksiin. Palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa on huomioitava sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämislaki sekä sosiaali- ja terveyspalveluja määrittelevät substanssilait. Ikääntyneiden sosiaalipalvelujen ja omaishoidon tuen myöntämisperusteet on vahvistettu aluevaltuuston kokouksessa 5.12.2023. Asiakasmaksut on vahvistettu aluehallituksen 12.12.2023 kokouksessa.</p> <p>Kevään 2024 aikana valmistuu sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelutuotantosuunnitelma sekä suunnitellaan ja vahvistetaan Keski-Suomen hyvinvointialueen monikanavainen palveluverkko. Palveluverkkovalmistelun yhteydessä tehdään kattava vaikutusten ennakoarviointi sekä laaja kuulemis- ja lausuntokierros.</p> <p>Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistämiseksi on laadittu koti- ja asumispalvelujen palvelualueiden vastuuviranhaltijoiden valmistelun pohjalta yhteistyössä laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskuksen sekä sairaalapalvelujen kanssa.</p>
Palvelujohtajan ehdotus	Vanhusneuvosto kuulee esittelyn suunnitelmasta ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja antaa evästyksen asian jatkokäsittelyyn.

Aluevaltuusto	§ 17	14.05.2024
Vanhusneuvosto	§ 51	22.10.2024

Päätös Vanhusneuvosto merkitsee esittelyn suunnitelmasta ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi kuulluksi.

Vanhusneuvosto kävi keskustelun suunnitelmasta ikääntyneen väestön näkökulmasta.

Suunnitelmaan toivotaan lisättävän ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea niille 65 vuotta täyttäneille, jotka eivät ole säännöllisten palveluiden piirissä

Yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen välillä tulisi lisätä, jotta tiedonvaihto palveluiden tarpeesta hyvinvoinnin tukemiseksi lisääntyy ja yhteistyötä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden saralla tulee vahvistaa.

Asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden tulisi näkyä suunnitelmassa.

Vanhusneuvosto siirtää asian käsittelyn Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan käsiteltäväksi.

§ 8 Tarkastettiin kokouksessa asian käsittelyn päätteeksi.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 24.1.2024 § 7

Selostus asiasta Vanhusneuvosto on käsitellyt suunnitelmaa ikääntyneen väestön tukemiseksi kokouksessaan 18.1.2024, mistä asia on siirtynyt Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan käsiteltäväksi.

Strategiajohtajan ehdotus Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta antaa evästyksen asian jatkokäsittelyyn.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa oli kokouksessa esittelemässä vastuualuejohtaja Tuija Koivisto.

Pykälän esittelyosuuden jälkeen Anne Kovanen poistui kokouksesta klo 17:30.

Aluehallitus 6.2.2024 § 42

Selostus asiasta Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta antoi kokouksessaan evästyksen jatkokäsittelystä koti- ja asumispalveluiden vastuualuejohtaja Tuija Koivistolle.

Aluehallituksen hyväksyttäväksi tuodussa, päivitetystä suunnitelmassa on otettu huomioon saadut evästykset.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus päättää hyväksyä suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi.

Aluevaltuusto § 17 14.05.2024
Vanhusneuvosto § 51 22.10.2024

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 5.3.2024 § 75

Selostus asiasta Aluehallitus on kokouksessaan 6.2.2024 § 42 hyväksynyt suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemisesta. Hyväksymisen jälkeen suunnitelmaan on vielä tehty viimeisiä päivityksiä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan evästyksien pohjalta. Nämä päivitykset eivät olleet suunnitelmassa, jonka aluehallitus on hyväksynyt 6.2.2024 § 42. Tämän johdosta asia tuodaan uudelleen päätöksentekoon päivitetyllä suunnitelmalla (muutokset näkyvät suunnitelmassa punaisella).

Liite 1: päivitetty suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi
Liite 2: suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi, luonnos (hyväksytty 6.2.2024 § 42)

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi liitteen 1 mukaisena.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 14.05.2024 § 17

Päätösehdotus Aluevaltuusto päättää hyväksyä suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valtuutetut Sari Hovila ja Joonas Könttä poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.51.

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 51
967/00.01.01.01/2024

Valmistelija vastuualuejohtaja Tuija Koivisto p. 040 513 5821

Selostus asiasta **Yleistä**

Keski-Suomen hyvinvointialueen suunnitelmasta ikääntyneen väestön tukemiseksi on pyydetty väliarviointia.

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.5.2024 §17. Suunnitelma on osa sosiaali- ja

Aluevaltuusto	§ 17	14.05.2024
Vanhusneuvosto	§ 51	22.10.2024

terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 7§:n mukaista hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaa ja -kertomusta.

Aluevaltuustossa 11.6.2024 §38 tehty sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjausten mukainen ensimmäisen vaiheen palveluverkkopäätös linjaa ikääntyvien sosiaalipalvelujen palvelurakennetta siten, että vuonna 2030 ympärivuorokautisen palvelusumien paikkoja suunnitellaan olevan 7%:lle 75 vuotta täyttäneiden määrästä ja yhteisöllistä asumista 2%:lle 75 vuotta täyttäneiden määrästä. Aiemmin aluevaltuuston vahvistamissa järjestämisen linjauksissa on määritelty, että ”hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan toimintakyvyn ja tarpeen mukaisia ympärivuorokautisia asumispaikkoja ensisijaisesti hänen kotikunnastaan. Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen”.

Palveluverkkopäätöksessä on myös linjattu, että ikääntyneiden päivätoiminta on laajenevaa. Vuoteen 2030 mennessä kuntouttavaa päivätoimintaa järjestetään 20 toimipisteessä ja seniorikeskustoimintaa on kaikissa kunnissa. Palveluverkkopäätös on aluevaltuuston linjaaman järjestämislinjauksen mukainen: ” Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan toimintakyvyn ja tarpeen mukaisia ympärivuorokautisia asumispaikkoja ensisijaisesti hänen kotikunnastaan. Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen”.

Vanhuspalvelulain mukaan ikääntyneiden toimintakykyä arvioidaan niin asiakasohjauksessa kuin palveluissa RAI-arviointimenetelmällä. RAI:n avulla saadaan koottua tietoa esimerkiksi palvelujen laadusta, kaatumisriskeistä, alkoholin riski- ja ongelmakäytöstä, riskistä päivystyskäynneille ja kuntoutusinterventioiden tuloksellisuudesta. Liitteenä RAI koordinaattori Mervi Kivistön koostamaa RAI tietoa.

Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman ja sen osasuunnitelmien läpäisevinä teemoina on ollut: 1. Mielenhyvinvoinnin edistäminen; 2. Arjen turvallisuuden edistäminen; 3. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Liitteissä on palveluista koottu yhteenvedot miten arjen työssä on näitä teemoja edistetty.

Yhteenvedoa, miten ikääntyvien palvelujen lähivuosien kehittämiskohteissa on edistetty, on koottuna liitteessä.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) §5 velvoittaa paitsi hyvinvointialueet myös kunnat laatimaan suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi. Nämä suunnitelmat tulisi myös yhteensovittaa. Erityinen velvoite on sisällyttää suunnitelmiin ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen. Tässä onnistumisen arviointia vaikeuttaa se, ettei kuntien suunnitelmista ole välittynyt juurikaan tietoa hyvinvointialueelle. Jyväskylän kaupungin kutsumana on säännölliset ikääntyneiden asumisen

Aluevaltuusto	§ 17	14.05.2024
Vanhusneuvosto	§ 51	22.10.2024

suunnitteluun liittyvät palaverit. Muiden kuntien kanssa pidetyt asumisen palaverit ovat olleet satunnaisempia.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27
Toimintasääntö § 2

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Vanhusneuvosto merkitsee väliarvioinnin tiedoksi ja välittää asian tiedoksi työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnalle.

Asian kokouskäsitely:

Seniorien hyvinvointineuvolatoiminta on hyvin laajentunut alueella, vain kolmesta kunnasta puuttuu ja näissä toiminta käynnistyy ensi vuonna. Tästä kiitokset.

Seniorikeskustoiminnasta haluttaisiin vielä lisätietoa ja erityisesti siitä, kuinka tätä tullaan toteuttamaan yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Vanhusneuvosto toivoo mallin toiminnan jatkojalostamista ja käyttöönottoa koko alueella. Digiosallisuuden ja –osaamisen vahvistaminen tulisi liittää seniorikeskusten toimintaan.

Ikääntyneiden asiakasohjauksen palautteen mukaan tarvitaan enemmän panostusta ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, näin vältetään raskaimpien palveluiden tarve.

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
--------	-----------------------------

Mirja Ahoniemi liittyi kokoukseen klo 10.04.
Jan Tollet poistui kokouksesta klo 10.07.

Asian käsittelyn jälkeen pidettiin tauko klo 10.31.
Kokousta jatkettiin klo 10.36.

Liitteet

- 1 Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2024-2025
- 2 Koti- ja asumispalvelujen laatu RAI-arvioinnin perusteella
- 3 Kotihoidon ja varhainen tuen toimenpiteet Suunnitelma ikääntyneen väestön tukeminen
- 4 Ikääntyneiden asumispalvelut arviointi Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Aluevaltuusto	§ 17	14.05.2024
Vanhusneuvosto	§ 51	22.10.2024

- 5 Erityisryhmien toimenpiteet, Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Vanhusneuvosto

§ 52

22.10.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2025

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 52
2123/02.00.00/2024

Valmistelija Talousjohtaja Aija Suntioinen, p. 040 184 9985

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys julkaistiin 9.10.2024. Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden alijäämän kasvu tulee taittumaan ja vuonna 2025 alijäämä tulee olemaan huomattavasti aiempia vuosia pienempi. Hyvinvointialue tekee merkittävän tulosparannuksen vuonna 2025 ja talouden tasapaino saavutetaan vuonna 2026.

Hyvinvointialueen taloudellinen toimintaympäristö on tiukentunut samalla kun asukkaiden palvelutarpeet kasvavat. Talousarvio on laadittu huomioiden nämä realiteetit, ja sen tavoitteena on turvata toimivat ja yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut Keski-Suomessa.

Vuodelle 2025 suunniteltu tulosparannus perustuu rahoitukseen tehtävään jälkikäteistarkastukseen (67 miljoonaa euroa) sekä vuodelle 2025 suunniteltuihin talouden sopeuttamistoimenpiteisiin (53 miljoonaa euroa).

Valtio on tehnyt vuoden 2024 aikana päätöksiä, joiden takia Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoitus on supistunut. Julkisen talouden suunnitelman mukaisten tehtävämuutosten vuoksi hyvinvointialueen vuoden 2025 rahoitusta leikataan kevään kehysriihen päätösten mukaisesti lähes 20 miljoonaa euroa. Lisäksi syyskuussa julkaistujen, kuntien vuoden 2022 diagnoositietoihin perustuvien rahoituslaskelmien päivitysten myötä arvio hyvinvointialueen rahoituksesta väheni 6,6 miljoonaa euroa.

Talouden kääntäminen ensin tasapainoiseksi ja sen jälkeen ylijäämäiseksi tapahtuu suunnitelmakauden aikana, mutta siitä huolimatta kertyneitä alijäämiä ei ehditä kattamaan lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa vuoden 2026 loppuun mennessä. Vastaava tilanne on valtaosalla hyvinvointialueista. Julkisen talouden suunnitelmassa on mukana hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämäkertymä, joka on -1,8 miljardia euroa.

Talousarvioesitys sisältää talouden sopeuttamistoimenpiteet, joilla tavoitellaan yhteensä 53 miljoonan euron vaikutuksia vuonna 2025. Sopeuttamistoimenpiteet on suunniteltu täydentämään jo tehtyjä ja tekeillä olevia toimenpiteitä. Toimenpiteet sisältävät toimintamallien muutoksia, henkilöstövähennyksiä sekä organisaation merkittävän virtaviivaistamisen organisaatiomuutosten myötä.

Valtiovarainministeriö on nimennyt kuusi hyvinvointialuetta valtion kanssa käytäviin tukikeskusteluihin. Alueisiin kuuluvat Keski-Suomen, Lapin,

Vanhusneuvosto

§ 52

22.10.2024

Kanta-Hämeen, Satakunnan, Itä-Uusimaan ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueet.

Henkilöstömuutokset

Organisaation virtaviivaistamista tehdään vähentämällä johtajien ja päälliköiden määrää ja karsimalla hallinnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden määrää. Talousarviossa suunniteltujen toimenpiteiden henkilöstövaikutuksia käsitellään parhaillaan neljänsissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Vaikutukset kohdistuvat kaikille kolmelle toimialalle ja henkilöstövähennykset koskettavat yhteensä 247–252 henkilöä tai työtehtävää. Johtaja- ja päällikkötehtäviä vähenee 37 vuoden 2025 aikana, joista neljä konsernipalveluista, 30 sosiaali- ja terveystalvveluista ja kolme pelastuspalveluista. Kaiken kaikkiaan henkilöstön määrä vähenee seuraavasti: konsernipalveluissa 55–60 henkilöä ja liikkeenluovutuksen kautta 30 henkilöä, sosiaali- ja terveystalvveluissa 30 henkilöä ja liikkeenluovutuksen kautta 129 henkilöä sekä pelastuspalveluissa 3 henkilöä. Johtaja- ja päällikkötehtäviin tehdään merkittäviä supistuksia ja niukkenevat henkilöstöresurssit kohdennetaan asiakas- ja potilastyötä tekeviin.

Hyvinvointialueen palveluiden toimivuus turvataan ja asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut järjestään lainsäädännön veloitteiden mukaisesti.

Palveluverkon uudistaminen

Sosiaali- ja terveystalvveluiden palveluverkon uudistamisen toimenpiteitä viedään eteenpäin vuoden 2025 aikana. Vuokramenoista ei vielä vuoden 2025 aikana pystytä merkittävästi säästämään, sillä useat sopimukset ovat voimassa 31.12.2025 asti. Jämsän Terveystalvvel Oy:n liikkeenluovutuksen vaikutukset näkyvät niin ikään taloudessa asteittain.

Asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevaan lainsäädäntöön ehdotetut muutokset ovat hyväksytyt 3.10. Terveydenhuollon asiakasmaksuihin on esitetty sosiaali- ja terveystalvvelujen asiakasmaksuasetusta vastaavat korotukset 1.1.2025 alkaen. Asiakasmaksujen enimmäismääriä korotetaan perusterveydenhuollossa pääsääntöisesti 22,5 prosentilla ja erikoissairaanhoidossa pääsääntöisesti 45 prosentilla. Maksutulojen kertymään vaikuttavat myös muut tekijät kuten terveydenhuollon maksukatto ja palveluiden käyttö.

Toimialakohtaiset katsaukset vuodelle 2025

Konsernipalveluiden toimialalla talousarvio sisältää 8,5 miljoonan euron sopeutustoimenpiteet, joiden talousvaikutukset jakautuvat vuosille 2025–2026. Hallinnossa ja tukipalveluissa toteutetaan merkittävät henkilöstövähennykset irtisanomismenettelyin sekä henkilöstöpoistumaa hyödyntämällä. Toimialan johtamisjärjestelmään ja organisaatorakenteeseen tehdään muutoksia, joiden seurauksena lakkautetaan yksi palvelujohtaja ja kolme päällikkötehtävää. Sairaala Novan tekninen huolto ulkoistetaan ja hankitaan jatkossa ulkoiselta toimijalta siten, että nykyinen henkilöstö siirtyy uuden palvelutuottajan

Vanhusneuvosto

§ 52

22.10.2024

palvelukseen. Henkilöstöravintola Poukaman ja kahvila Solinan toimintaan ja tiloihin haetaan ulkopuolinen toimija. Vanhus- ja vammaispalveluiden asukasvuokrien yhtenäistäminen aloitetaan 1.4.2025 alkaen siirtymäsäännökset huomioiden. Tietojärjestelmiä arvioidaan vaikuttavuuden näkökulmasta. Hallinnon käytössä olevia tiloja tiivistetään entisestään. Hallinnon ja tukipalveluiden toimintatapojen määrätietoista kehittämistä jatketaan.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa talousarvioesitys sisältää noin 45,6 miljoonaa euroa sopeutustoimenpiteitä, joiden talousvaikutukset jakautuvat vuosille 2025–2026. Henkilöstömäärärahoja tullaan vähentämään pääasiassa sijaismäärärahoista. Henkilöstömitoitusmuutos toteutetaan ympärivuorokautisessa palveluasumisessa sekä omassa että ostetussa palvelutuotannossa. Vuokratyövoiman hankintaa sekä asiakaspalveluiden ostoja erikoissairaanhoidossa ja lastensuojelussa tullaan vähentämään. Palvelutuotannon hankintaa suunnitellaan toteutettavan ostopalveluna Keuruu-Multia alueen avosairaanhoidon vastaanottopalveluiden hankinnalla. Kotihoidon oma tuotanto muutetaan ostopalveluina tuotettavaksi kumppanuusmallilla. Henkilöstömäärää vähennetään erityisesti asiantuntija- ja johtotehtävissä. Vastuualueiden määrä vähenee neljästä kolmeen, palvelualueiden määrä vähenee seitsemästätoista kymmeneen. Johtamistehtävistä vähenee yhteensä 30 johtaja- ja päällikkötason tehtävää vuoden 2025 aikana. Muutoksien henkilöstövaikutuksia on käsitelty kuluvan vuoden kevään ja syksyn yhteistoimintaneuvotteluissa.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa asiakasmaksuja nostetaan asiakasmaksuasetuksen mukaisesti sekä vuokratasoja tarkistetaan ja nostetaan. Toimialan palvelutuotantoa tullaan supistamaan ja toiminnan taukoja lisätään. Omaishoidontuen myöntämisperusteita kiristetään täysi-ikäisten alimman palkkioluokan uusien tukien osalta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintaa uudistetaan edelleen siirtämällä painopistettä perustason palveluihin kehittämällä hoito- ja palveluketjuja, vaikuttavia työmenetelmiä ja digitaalisia palveluita. Hoitoon pääsyä nopeutetaan moniammatillisen tiimityön toimintamallien kehittämällä. Hoidon jatkuvuutta tuetaan oman ammattilaisen nimeämällä sekä pilotoidaan omalääkäri- ja ammatinharjoittajamallia. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskuksen toimintaa valmistellaan.

Pelastustoimen toimialalla talousarvioesitys sisältää noin 2 miljoonan euron edestä sopeutustoimenpiteitä. Talousarvion valmistelussa lähtökohtina ovat lakisääteisten palveluiden suorituskyvyn turvaaminen, suunnitelmalliset palvelujen kehittämistoimenpiteet, realistinen ja ennustettava taloudenhallinta sekä päätetyt talouden sopeuttamistoimenpiteet talousarvioraamin mukaisesti. Uudistetulla pelastuslaitoksen organisaatiolla aloitetaan palvelutuotanto 1.1.2025 alkaen. Ensihoidon palvelutuotanto siirretään pelastuslaitoksen toiminnasta sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan Terveystalouden palvelut - vastuualueen toiminnaksi 1.1.2025 alkaen. Palvelutasopäätöksen mukaisten kehittämistoimenpiteiden henkilöstökustannusvaikutuksia pienennetään suunnitelmallisella rekrytoinnilla sekä hankintoja ja

Vanhusneuvosto

§ 52

22.10.2024

investointeja karsimalla. Henkilöstön saatavuus on merkittävässä roolissa toimialan palvelutuotannon suorituskyvyn tulevaisuutta tarkasteltaessa.

Talousarvioesityksen käsittely

Talousarvioesitystä käsitellään toimielinten seminaareissa lokakuun alkupuolella ja toimielimet antavat lausuntonsa esitykseen lokakuun aikana.

Aluevaltuuston info hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksestä pidetään 22.10.2024 ja aluevaltuusto käy lähetekeskustelun talousarvioesityksestä 12.11.2024.

Aluehallituksen talousarvioseminaari pidetään 26.-27.11.2024 ja aluehallitus antaa talousarvioesityksensä 27.11.2024. Aluevaltuusto käsittelee talousarvion kokouksessaan 10.12.2024.

Toimivalta

Hallintosääntö 27 §

Toimintasääntö 2 §

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen tiedoksi ja kommentoi annettua esitystä ja sen vaikutuksia strategian toteutumiseen toimielimen näkökulmasta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto esittää huomiona, että talousarvioesityksen raami ei huomioi ikääntyneiden palveluiden tarpeen kasvua. Jotta raskasta palvelurakennetta saadaan kevennettyä, tarvitaan riittävää panostusta ennaltaehkäisyyn. Talousarvioesityksessä ei näy resursseja seniorikeskuksiin, vaikka tämä toiminta on painopiste uudistumisohjelmassa. Lisäksi vanhusneuvoston kanta on, että omaishoidon 1. hoitopalkkioluokkaa ei saa poistaa, sillä sen lisää merkittävästi kotipalveluiden tarvetta.

Liitteet

- 6 Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys vuosille 2025-2027
- 7 Vanhusneuvosto talousarvio 2025 lausunto
- 8 Talousarviolausunto vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto

§ 53

22.10.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutokset vuodelle 2025

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 53
2323/02.01.00/2024

Valmistelijat asiakasmaksupäällikkö Anna-Kaisa Mäkelä, p. 046 921 3376

Selostus asiasta

Yleistä

Valtio ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksupolitiikkaa lainsäädännöllä.

Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa säädetään hyvinvointialueen järjestämien sosiaali- ja terveyspalvelujen

- asiakasmaksuista,
- maksuttomista palveluista,
- maksukatosta,
- maksun alentamisesta sekä
- kaikkia maksuja koskevista yleisistä säännöksistä kuten maksun perimisestä ja maksuja koskevasta muutoksenhausta.

Lain ja asetuksen tavoitteena on, että maksut ovat kohtuullisia eivätkä ole esteenä palveluihin hakeutumiselle. Hyvinvointialue ei saa periä palveluista niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksut tarkistetaan joka toinen vuosi (ns. ”indeksitarkastus”). Maksuja tarkistettiin viimeksi vuodenvaihteessa 2023–2024. Maksujen tarkistamisessa käytetään työeläkeindeksiä sekä kansaneläkeindeksiä.

Keski-Suomen hyvinvointialuetta koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen asiakasmaksut ovat olleet voimassa 1.1.2023 alkaen. Asiakasmaksuja tarkistettiin vuodenvaihteessa 2023–2024 pääsääntöisesti edellä mainitun indeksikorotusten vuoksi.

Indeksikorotusten lisäksi asiakasmaksuihin kohdentuu myös muita muutospaineita. Osa syntyy esimerkiksi asiakasmaksuasetuksen muutoksista. Asiakasmaksuasetuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen enimmäismäärät nousevat vuoden 2025 alusta. Asiakasmaksuasetuksen muutos on hyväksytty eduskunnassa 3.10.2024.

Näiden lisäksi asiakasmaksuja tarkastellaan esimerkiksi toteutuneiden kustannusten näkökulmasta.

Vuoden 2024 aikana on tunnistettu asiakasmaksujen muutostarpeita, jotka kohdentuvat vuodelle 2025. Näitä tarpeita on tunnistettu sekä terveys- että sosiaalihuollon palveluissa. Terveys- ja terveydenhuollon maksuihin esitettävät

Vanhusneuvosto

§ 53

22.10.2024

korotukset perustuvat maan hallituksen julkisen talouden tasapainottamisohjelmaa.

Terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitetään liitteen mukaisia muutoksia (esimerkiksi palliatiivisen poliklinikan ensikäynnin maksuttomuus, etävastaanoton hinnan muutos vastaamaan lähivastaanottona tuotetun vastaanoton hintaa).

Sosiaalihuollon maksuihin esitettävät muutokset liittyvät esimerkiksi yhteisöllisen asumisen sosiaalista kanssakäymistä edistävään toimintaan, jota aiemmin ei ole ollut asiakasmaksuhinnastossa sekä vammaispalvelulainsäädännön uudistamiseen (yhdistetään esimerkiksi kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten ateriamaksut lainsäädännön vahvistuessa)

Lisäksi sosiaalihuollon ns. harkinnanvaraisiin maksuihin esitetään muutoksia. Näitä ovat esimerkiksi tukipalvelumaksut, ateriapalvelumaksut ja lyhytaikaisen asumisen maksut.

Asiakasmaksujen tarkastamisen prosessi

Vuoden 2025 esitettävien asiakasmaksujen valmistelu on toteutettu vuoden 2024 aikana kahdessa vaiheessa. Keväällä 2024 käytiin valmisteleva kierros tunnistetuista muutostarpeista yhdessä vaikuttamistoimielimien sekä lautakuntien kanssa ja tuota tietoa täsmennetään nyt syksyllä osana vuoden 2024 talousarviokäsittelyä

Liitteenä koonti asiakasmaksujen muutosehdotuksista.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27

Toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee asiakasmaksuihin esitettävät muutokset tiedoksi ja antaa evästyksen asian jatkokäsittelyyn.

Päätös

Vanhusneuvosto merkitsee asiakasmaksuihin esitettävät muutokset tiedoksi ja antaa seuraavat evästyksset:

Maksumuutoksista tulisi tiedottaa iäkästä asiakasta ja omaisia ajoissa. Mahdolliset maksumuutokset tulisi käydä selkeästi läpi asiakkaan ja omaisen kanssa.

Vanhusneuvosto ilmaisee huolensa kaikkien palvelumaksujen hintojen nousuun. Pienituloisen taloudellinen tilanne vaikeutuu edelleen.

Vanhusneuvosto

§ 53

22.10.2024

Neuvosto toivoo, että selkeästi määritellään, mikä puhelimitse saatu palvelu on maksullista asiakkaalle.

Vanhusneuvosto haluaa vielä tarkemman selvityksen, mitä lisäarvoa SKET -maksu tuo yhteisöllisen asumisen kokonaisuuteen.

Liitteet

- 9 Vuoden 2025 asiakasmaksuihin esitettävät muutokset yhteenveto ja muutosesitykset (1)

Vanhusneuvosto

§ 54

22.10.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusten ja vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien vuokrasopimusten sekä sopimusehtojen yhtenäistäminen 1.4.2025 alkaen

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 54
2431/02.03.00/2024

Valmistelija

tilapalvelujohtaja Petteri Kontro, p. 014 269 4467
toimitilavuokrauksen asiantuntija Anu Mäkelä, p. 014 269 4516
asiakkuuspäällikkö Jaana Lehtoranta-Makkonen, p. 014 269 4410
asiakasmaksupäällikkö Anna-Kaisa Mäkelä, p. 046 921 3376
palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310
palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729
vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, p. 040 513 5821

Selostus asiasta

Yleistä

Asukasvuokrasopimukset siirtyivät kunnilta Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023. Keski-Suomen hyvinvointialue vastaa 22 kunnalta siirtyneiden asiakkaiden vuokrasopimuksista.

Vanhusten ja vammaisten vuokrasopimuksia on tällä hetkellä yhteensä noin 2 200. Mukana tässä on mm. ympärivuorokautisen palveluasumisen vuokrasuhteita (n. 1600 kpl), yhteisöllisen asumisen vuokrasuhteita (n. 360 kpl), erilaisia tuetun asumisen vuokrasuhteita (n. 42 kpl) sekä aikuissosiaalityön välivuokraussopimuksia asumisen turvaamiseksi (n. 28 kpl).

Asiakkaat maksavat hyvinvointialueelle tällä hetkellä vuokraa n. 11,3 miljoonaa euroa vuodessa ja hyvinvointialueen vuokratustannukset samoista tiloista ovat n. 13,9 miljoonaa euroa vuodessa. Eroa muodostuu n. 2,6 miljoonaa euroa vuodessa.

Keski-Suomen hyvinvointialue tulee yhtenäistämään vanhusten ja vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asukasvuokrasopimuksia. Tällä tuodaan asiakkaiden asukasvuokrasopimukseen ja sopimusehtoihin yhdenvertaisuutta.

Samassa kiinteistössä olevilla, samankokoisilla asunnoilla tulee olemaan sama vuokra. Tavoitteena on, että asiakkailta perittävien asumispalveluiden vuokratason määräytymisperusteet ovat yhdenmukaiset ja tasapuoliset koko alueella.

Osalle asukkaista tulee vuokriin korotuksia, mikäli asukasvuokra on jäänyt alle hyvinvointialueen omakustannustason. Vuokria tullaan tarvittaessa korottamaan enintään 15 %, maksimissaan 100 euroa kuukaudessa. Tätä tullaan jatkossa tarkastelemaan vuosittain.

Hyvinvointialue on palvelukuvauksessa ja puitesopimuksessa määrittänyt, että vuokra ei saa ylittää Kelan määrittämää enimmäisrajaa. Enimmäisrajaa on Jyväskylässä 712 €/kk ja muissa kunnissa 624 €/kk.

Vanhusneuvosto

§ 54

22.10.2024

Vaikutukset asukkaisiin

Sopimusten yhtenäistämisen myötä vuokrat korottuvat omakustannusperusteisesti noin 88 prosentilla asukkaista, säilyvät nykyisellään noin 9 prosentilla ja laskevat Kelan enimmäisrajojen mukaan noin 3 prosentilla, sillä olettamuksella, että kaikki huoneisot ovat käytössä. Keskimäärin korotus per asiakas on n. 38 €. Korotus on 0–100 euron välillä per asiakas. Arvion mukaan ainoastaan yhdessä aikuisten sosiaalipalvelun asunnossa vuokra korottuu maksimimäärän, eli 100 euroa.

Vuokrien yhtenäistämisen vaikutus hyvinvointialueelle vuonna 2025 (aikavälillä 1.4.-31.12.2025) on yhteensä noin 820 000 €. Arvioidaan, että asukasvuokrat saavuttavat hyvinvointialueen maksaman vuokrien kustannustason reilun kahden vuoden kuluttua.

Liitteessä 1 on kuvattu vuokrien keskimääräiset muutokset kussakin kunnassa sekä vuokran yhtenäistämisestä johtuva vaikutus hyvinvointialueelle.

Asukasmaksujen määräytyminen

Vanhusten- ja vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukkaan asumiskulut vähennetään asiakasmaksulaskelmassa asiakasmaksulain määrittämällä tavalla.

Laissa asiakasmaksuista säädetään, että asukkaan nettotuloista vähennetään ensin asumismenot ja otetaan vuokran osuudesta pois mahdollinen asumistuen osuus. Lisäksi vähennetään muut määritellyt maksut ja jäljelle jäävästä tulosta lasketaan asiakasmaksu. Käytännössä ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakas maksaa vuokran osuuden kasvaessa vastaavasti vähemmän asiakasmaksua ja näin ollen vuokrien korotus ei vaikuta asukkaan maksamaan asiakasmaksuun. Vaikutus näkyy vähentävästi kyseisen palvelualueen maksutuotoissa.

Yhteisöllisen asumisen asiakkaiden asiakasmaksu lasketaan säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun mukaisesti, samoin kuin vuokralla asuvan kotihoidon asukkaan, eikä vuokran osuus näy näissä kodeissa asuvien asiakasmaksua alentavana tekijänä, ja vuokran korotus kohdistuu asukkaan menoihin täysimääräisenä, mikäli asiakkaalla ei synny oikeutta mahdolliseen asumistuen korotukseen. Huomioitavaa on, että asiakasmaksulain mukaan asukkaan maksua on alennettava tai jätettävä perimättä sosiaalihuollon maksu kokonaan, jos maksun periminen vaarantaa asukkaan tai hänen perheensä toimeentulon.

Kehitysvammaisilta ja vaikeavammaisilta asiakkailta peritään vuokran lisäksi sähkö- ja vesimaksut, jotka voivat myös sisältyä vuokraan. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Asiakkailta peritään vuokran lisäksi ylläpitomaksu, ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset.

Vanhusneuvosto

§ 54

22.10.2024

Asian eteneminen päätöksenteossa

Vanhusten ja vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asukasvuokrasopimuksien ja sopimusehtojen yhtenäistämistä käsitellään Keski-Suomen hyvinvointialueen

- vammaisneuvostossa 17.10.2024 ja
- vanhusneuvostossa 22.10.2024

Näiden jälkeen se käsitellään työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnassa 23.10.2024.

Tämän jälkeen Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 79 § mukaan aluehallitus päättää hyvinvointialueen hallinnoimien rakennusten ja huoneistojen vuokralle antamisen periaatteista ja vuokrien hinnoitteluperiaatteista. Asia käsitellään aluehallituksessa 27.11.2024

Toimivalta

Hallintosääntö § 27
Toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee vuokrasopimusten ja sopimusehtojen yhtenäistämisen tiedoksi sekä antaa evästyksen asiaan.

Asian kokouskäsitely:

Vanhusneuvosto kannattaa sopimusehtojen yhdenmukaistamista. Neuvosto pitää tärkeänä kirjallista tiedoksiantoa sekä asukkaille, että omaisille ja läheisille tilanteen niin vaatiessa.

Päätös

Vanhusneuvosto merkitsee asian tiedoksi, eivätkä kokeneet tarvetta antaa evästyä asiaan.

Korhonen Eeva-Liisa poistui kokouksesta klo 11.31, Koskenranta Jari klo 11.33 ja Kontro Petteri klo 11.38.

Mirja Ahoniemi liittyi kokoukseen klo 11.41.

Liitteet

- 10 Talousvaikutukset, vuokrasopimusten yhtenäistäminen
- 11 Esitysmateriaali asukasvuokrasopimuksen ja sopimusehtojen yhtenäistäminen 2025

Vanhusneuvosto

§ 55

22.10.2024

Palvelusetelien sääntökirjat vuodelle 2025

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 55
2324/00.01.01.01/2024

Valmistelijat

palvelujohtaja Virve Hongisto p. 050 365 8561
palveluvastaava Salo Sanna p. 040 484 6131
palvelupäällikkö Saara Paananen p. 0400 115 656
palvelupäällikkö Riikka Röppänen p. 040 847 2982
johtava sosiaalityöntekijä Nita Partio p. 050 464 3068
palvelupäällikkö Päivi Paavilainen p. 040 613 9571
palvelupäällikkö Markus Reiman p. 050 316 9829
järjestelmäasiantuntija Temonen Mervi p. 050 312 7007

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialue järjestää palveluita omana toimintana, ostopalveluina ja palveluseteleillä. Palvelusetelit ovat käytössä sosiaali- ja terveyspalveluissa jokaisella vastuualueella. Palvelusetelitoiminnassa ei synny sopimusta järjestäjän ja palveluntuottajan välille, vaan toimintaa ohjataan sääntökirjoilla, joiden noudattamiseen kumpikin osapuoli sitoutuu. Sääntökirjoja päivitetään esimerkiksi palvelusetelien arvojen muuttuessa tai sisällöllistä muutostarpeitten takia.

Strategian liittymäpinnan kuvaus

Palvelusetelillä järjestettävillä palveluilla varmistetaan asiakkaiden yhdenvertaisuutta, palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Palvelusetelitoiminnalla mahdollistetaan kaiken kokoisten yritysten tai palvelua tuottavien järjestöjen osallistuminen palveluiden tuottamiseen.

Lainsäädäntötausta

Lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009 sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen hyvinvointialueiden järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Nykytila ja esityksen perustiedot

Sääntökirjamuutoksiin haetaan evästyksiset palveluntuottajien vaikuttamistoimielimeltä (21.10.2024), vammaisneuvostolta (17.10.2024) ja vanhusneuvostolta (22.10.2024). Tämän jälkeen sääntökirjoja käsitellään lautakunnissa (23.10.2024) ja aluehallituksessa 26.11.2024. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2025 alkaen. (Lääkinnällisen kuntoutuksen peruukki- ja apuvälinepalvelun sääntökirjojen muutokset voimaan 1.9.2024 alkaen alv-korotuksen vuoksi).

Vanhusneuvosto

§ 55

22.10.2024

Hallituksen eduskunnalle jättämän esityksen mukaan yleinen arvonlisäverokanta nousi 24 %:sta 25,5 %:iin 1.9.2024 alkaen. Tämä koski Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta palvelusetelipalveluista peruukkipalveluja ja apuvälinepalveluja (tukipohjalliset ja lääkinällinen hoitosukka). Alv-muutokset on päivitetty peruukkipalvelun ja apuvälinepalvelun sääntökirjoihin.

Palvelukohtaisiin sääntökirjoihin esitetään seuraavat muutokset **1.1.2025 alkaen**, jotka näkyvät myös liitteenä olevissa palvelukohtaisissa sääntökirjoissa (punaisella lisätyt ja yliviivattuna poistettavat):

Lasten ja nuorten neuropsykiatrisen tuen palvelusetelin sääntökirja

Neuropsykiatrisen yksilövalmennuksen ja neuropsykologisen kuntoutuksen enimmäismääriä muutettu, neuropsykologisen kuntoutuksen epäsuoran asiakastyön osuutta muutettu, asiakasasiakirjojen palautuksen ehtoja muutettu.

Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelin sääntökirja

Tekstiä kirjoitettu hieman eri muotoon, mutta asiasisältö pysynyt samana.

Sosiaalihuoltolain mukaisten tukipalveluiden palvelusetelin sääntökirja

Tulorajoihin indeksikorotus.

Asiointipalvelu	29,50 ~~26,50~~ €/tunti
Kauppapalvelu	14,00 ~~12,00~~ €/kpl
Siivouspalvelu	35,00 ~~32,00~~ €/tunti
Vaatehuolto (jos asiakkaalla ei ole siivouspalvelua)	35,00 ~~32,00~~ €/tunti

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin sääntökirja

Hoito- ja palvelusuunnitelma termin tilalla jatkossa asiakassuunnitelma ja toteuttamissuunnitelma. Lääkehoitosuunnitelman mukaiset lääkelupavaatimukset, kirjaamisohjeiden muutokset, laiteajokorttivelvoite, termistön korjauksia, tarkennettu etäpalveluiden toteuttamista.

Säännöllinen kotihoito, päiväaikainen klo 07–21

<u>Asiakkaalle myönnettyt tunnit</u>	<u>Palvelusetelin arvo</u>
Kotihoito klo 07–21, myön. 0–5 h	45,30 ~~44,58~~ €
Kotihoito klo 07–21, myön. 5–15 h	47,11 ~~44,58~~ €
Kotihoito klo 07–21, myön. 15–22 h	48,47 ~~47,70~~ €
Kotihoito klo 07–21, myön. 22–30 h	49,38 ~~48,59~~ €
Kotihoito klo 07–21, myön. 30–37 h	52,10 ~~51,27~~ €
Kotihoito klo 07–21, myön. 37+h	53,90 ~~53,05~~ €

Säännöllinen kotihoito, ympärivuorokautinen

<u>Asiakkaalle myönnettyt tunnit</u>	<u>Palvelusetelin arvo</u>
--------------------------------------	----------------------------

Vanhusneuvosto

§ 55

22.10.2024

Kotihoito koko vrk, myön. 0–5 h	45,30	44,58 €
Kotihoito koko vrk, myön. 5–15 h	48,92	48,15 €
Kotihoito koko vrk, myön. 15–22 h	50,28	49,48 €
Kotihoito koko vrk, myön. 22–30 h	51,19	50,37 €
Kotihoito koko vrk, myön. 30–37 h	52,55	51,71 €
Kotihoito koko vrk, myön. 37+h	54,36	53,50 €

Rintamaveteraanien kotihoidon palvelusetelin sääntökirja

Hoito- ja palvelusuunnitelma termin tilalla jatkossa asiakassuunnitelma ja toteuttamissuunnitelma. Rokotus lisätty kotihoidon tehtäviin. Palvelusetelin arvon tarkastus.

Palvelusetelituotteiden tuntihinnat:

Rintamaveteraanien kotihoidon palveluseteli arkipäivä 46,79 46,04 €/tunti
Rintamaveteraanien kotihoidon palveluseteli lauantai 53,27 52,42 € / tunti
Rintamaveteraanien kotihoidon palveluseteli sunnuntai 77,05 75,82 €/tunti

Kehitysvammaisten ja autismikirjon palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen palvelusetelin sääntökirja

1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain muutokset päivitetty sääntökirjaan. Lisätty kuvaus uuden vammaispalvelulain mukaisen asumisen tuen palvelusta (Ehl sijasta). Palvelusuunnitelma termin tilalla jatkossa asiakassuunnitelma. Tarkennettu ateriapalveluiden tuottamista yhteisöllisessä sekä ympärivuorokautisessa asumisessa. Rajoitustoimenpiteiden muutokset 1.1.2025 alkaen päivitetty sääntökirjaan. Rikosrekisteriotevaatus (valvontalaki). Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus (valvontalaki).

Autismikirjon henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli

Autismikirjon henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisen taso 1:
200-230 €/vrk

Autismikirjon henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisen taso 2:
270-310 €/vrk

Autismikirjon henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisen taso 3:
360-390 €/vrk

Autismikirjon henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisen taso 4:
390-420 €/vrk

Tilapäisen asumisen tuen palveluseteli

Tilapäisen asumisen tuen taso 1: 130-160 €/vrk

Tilapäisen asumisen tuen taso 2: 180-200 €/vrk

Tilapäisen asumisen tuen taso 3: 240-260 €/vrk

Vanhusneuvosto

§ 55

22.10.2024

Tilapäisen asumisen tuen taso 4: 300-340 €/vrk

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin sääntökirja

1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain muutokset päivitetty sääntökirjaan. Termistön muutos: palvelusuunnitelma termin tilalla jatkossa asiakassuunnitelma. Kirjaamisvelvoitelain vaikutukset sääntökirjaan päivitetty. Palveluntuottajan vastuuhenkilön osaamisvaatimukset täydennetty (valvontalaki). Rikosrekisteriotevaatus (valvontalaki). Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus. Omaisen asemaa palvelutuotannon toteuttamisessa täsmennetty.

Vammaisten hoitoavun palvelusetelin sääntökirja

1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain muutokset päivitetty sääntökirjaan. Jatkossa ko. palveluun vammaispalvelulain nojalla Ehl sijasta. Omaisen asemaa palvelutuotannon toteuttamisessa täsmennetty. Termistön muutos: palvelusuunnitelma termin tilalla jatkossa asiakassuunnitelma. Välttämättömien lääkinnällisten hoitotoimenpiteiden lisääminen palvelun piiriin. Rikosrekisteriotevaatus (valvontalaki). Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus.

Omaishoidon tuen palvelusetelin sääntökirja

Omaishoidon tuen kotiin vietävä palvelu lakisääteisen vapaan osalta muutettu harkinnanvaraiseksi. Virkistysvapaan käyttö muutettu kuukausiperusteiseksi. Lisätty omatyöntekijäksi asiakasohjaajan lisäksi myös sosiaalityöntekijä lain edellyttämällä tavalla. Palvelusetelin arvoa nostettu 1,62 %. Vaikutus hyvinvointialueen kustannuksiin n. 7000 €/v.

Ikäntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin sääntökirja

Sosiaalihuoltolain mukainen termistön päivitys. Erityistason palvelusetelin myöntämisperustetta tarkennettu. Asiakkaan tulotietojen selvittämisen oikeutta tarkennettu. Omaisten yöpymismaksuja tarkennettu. Tarkennettu asiakkaan oikeutta vuorokausirytmien osalta. Henkilöstörakenteen osalta tarkennettu hoiva-avustajien käyttöä vastaamaan Valviran ohjeistusta. Keskeytyssääntöihin tarkennuksia asiakkaan omavastuuosuuksien perimiseen. Palvelusetelin arvon tarkastus: muutokset palvelusetelien arvossa perustaso v. 2024: 191,40 €/vrk --> 179,77 €/vrk, erityistaso v. 2024 204,17 €/vrk --> 191,76 €/vrk. Palvelusetelin arvon vähennys perustuu henkilöstömitoituksen muutokseen ja siitä tehtyyn laskelmaan. Hinnan muutoksen vaikutus vähentää hyvinvointialueelle syntyviä kustannuksia n. 525 000 €/v.

Ikäntyneiden lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelin sääntökirja

Vanhusneuvosto

§ 55

22.10.2024

Lisätty omatyöntekijäksi asiakasohjaajan lisäksi myös sosiaalityöntekijä lain edellyttämällä tavalla. Muu lyhytaikaishoito muutettu harkinnanvaraiseksi vapaaksi. Rokotuskäytännön muutos. Asiakkaalta perittävään omavastuuosuuteen tulossa muutos, kun valtioneuvosto vahvistaa vuoden 2025 maksut. Lyhytaikaishoidon hintaan tulossa muutosesitys asiakasmaksuhinnaston muutoksen myötä 11-12/2024. Palvelustelin arvo vuonna 2024; 216,41 €/vrk --> vuonna 2025 204,77 €/vrk. Palvelusetelin arvon vähennys perustuu henkilöstömitoituksen muutokseen. Vaikutus hyvinvointialueen kustannuksiin n. 10 000 €/v.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27

Toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee palvelusetelien sääntökirjat vuodelle 2025 tiedoksi ja antaa kommentit erityisesti:

- 1) omaishoidon palvelusetelin sääntökirja
- 2) ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen sääntökirja
- 3) ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen sääntökirja
- 4) rintamaveteraanien kotihoidon palvelusetelin sääntökirja

Päätös

Merkitsee asian tiedoksi.

Liitteet

- 12 Palvelusetelien muutosten koonti 2025
- 13 Palvelusetelien sääntökirjan yleinen osa 2025
- 14 Apuvälinepalvelun palvelusetelien sääntökirja 2025
- 15 Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palvelusetelin sääntökirja 2025
- 16 Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin sääntökirja 2025
- 17 Kehitysvammaisten ja autismitutkimuksen henkilöiden asumisen tuen palvelusetelien sääntökirja 2025
- 18 Kirurgian ostopalveluiden palvelusetelien sääntökirja 2025
- 19 Koneellisen lääkeannosjakelun palvelusetelin sääntökirja 2025
- 20 Koululaisten optometristin tutkimuksen palvelusetelin sääntökirja 2025
- 21 Koululaisten silmälääkäritutkimuksen palvelusetelin sääntökirja 2025
- 22 Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelin sääntökirja 2025
- 23 Lasten ja nuorten neuropsykiatrisen tuen palvelusetelien sääntökirja 2025
- 24 Lääkinnällisen kuntoutuksen palvelusetelien sääntökirja 2025
- 25 Neuvonta- ja terapiapalveluiden palvelusetelien sääntökirja 2025
- 26 Omaishoidon tuen palvelusetelin sääntökirja 2025
- 27 Peruukkipalvelun palvelusetelien sääntökirja 2025
- 28 Psykiatrian ostopalveluiden palvelusetelien sääntökirja 2025

Vanhusneuvosto

§ 55

22.10.2024

- 29 Rintamaveteraanien kotihoidon palvelusetelin sääntökirja 2025
- 30 Silmätautien ostopalveluiden palveluseleiden sääntökirja 2025
- 31 Sosiaalihuoltolain mukaisten tukipalveluiden palvelusetelin sääntökirja 2025
- 32 Suun terveydenhuollon palvelusetelin sääntökirja 2025
- 33 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin sääntökirja 2025
- 34 Vammaisten henkilökohtaisen avun palveluseleiden sääntökirja 2025
- 35 Vammaisten hoitoavun palvelusetelin sääntökirja 2025
- 36 Yleislääkärin vastaanoton palvelusetelin sääntökirja 2025

Vanhusneuvosto

§ 56

22.10.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluiden myöntämisen perusteet 2025

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 56
2373/05.00.00/2024

Valmistelija strategijahtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896

Selostus asiasta

Yleistä

Palvelujen myöntämisen perusteet ovat asiakirjakokonaisuus, jossa kuvataan millaisia sosiaalihuollon palveluja Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää ja millä perusteella näitä palveluja myönnetään. Sosiaalihuoltolaki 33§ edellyttää, että myöntämisen perusteet on julkaistava helposti saavutettavalla ja ymmärrettävällä tavalla.

Palveluiden myöntämisen perusteilla turvataan ennen kaikkea sitä, että hyvinvointialueen järjestämät palvelut myönnetään yhdenmukaisesti hyvinvointialueen asukkaille riippumatta siitä missä he asuvat. Yhtenäiset myöntämisen perusteet tukevat työntekijää päätöksenteossa ja päätöksen perustelemissa.

Palvelujen myöntämisen perusteet tarkastetaan vuosittain. Kokonaisuuteen 1.1.2025 alkaen kuuluu

- Ikääntyneiden asumispalveluiden myöntämisperusteet
- Kotihoidon ja tukipalveluiden myöntämisperusteet
- Lastensuojelun perhehoidon toimintaohje
- Mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden myöntämisperusteet
- Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisen perusteet
- Vammaisten ja ikäihmisten perhehoidon toimintaohje
- Sosiaalihuoltolain mukaisen lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet
- Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet
- Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteet ja soveltamisohje
- Vammaispalvelulain ja -asetuksen soveltamisohje sekä erityishuollon myöntämisperusteet
- Lastensuojelun harkinnanvaraisen jälkihuollon tuen myöntämisperusteet
- Työosuusrahojen myöntämisen perusteet

Liitteenä luonnokset palvelujen myöntämisen perusteiksi. Hyväksytyt asiakirjat julkaistaan Keski-Suomen hyvinvointivointialueen verkkosivuilla.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27
Toimintasääntö § 2

Vanhusneuvosto	§ 56	22.10.2024
Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina	
Päätösehdotus	Vanhusneuvosto merkitsee asian tiedoksi ja antaa asiaan evästyksen, erityisesti koskien vanhuspalveluiden myöntämisen perusteita.	
Päätös	<p>Vanhusneuvosto merkitsi asian tiedoksi ja evästyksenä toteaa positiivisena asiana omaishoitajien vapaiden toteutumisen ja omatyöntekijän nimeämisen. Lisäksi vanhusneuvosto nostaa esille huolensa tukevatko toimenpiteet riittävästi omaishoitajien jaksamista.</p> <p>Vanhusneuvoston näkemys on, ettei aluehallituksen tulisi hyväksyä omaishoidon tuen ensimmäisen hoitopalkkioluokan poistamista.</p>	
Liitteet	<ol style="list-style-type: none"> 37 Ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 38 Kotihoidon ja tukipalveluiden myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 39 Lastensuojelun perhehoidon toimintaohje 1.1.2025 alkaen 40 Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluiden myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 41 Perhehoidon toimintaohje - vammaisten ja ikäihmisten perhehoito 1.1.2025 alkaen 42 Sosiaalihoitolain mukaisen lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 43 Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 44 Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteet ja soveltamisohje 1.1.2025 alkaen 45 Harkinnanvaraisen jälkihuollon myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 46 Vammaispalvelulain (675/2023) ja sosiaalihoitolain (710/1982) perusteella maksettavan työosuusrahan myöntämisen perusteet 1.1.2025 alkaen 47 Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisen perusteet 1.1.2025 alkaen 48 Vaikutusten arviointi, palvelujen myöntämisen perusteet 2025 49 Sosiaalihoitolain mukaisen työtoiminnan myöntämisperusteet 1.1.2025 alkaen 50 Vammaispalvelulain (675/2023) soveltamisohje 1.1.2025 alkaen	

Vanhusneuvosto § 57 22.10.2024

Saapuneet postit 2024, vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 57
731/00.02.05.01/2024

Valmistelija palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783

Selostus asiasta **Yleistä**

- 1) Laukaan vanhusneuvoston esitys liittyen Voimaa Vanhuuteen - aluehakuun

Toimivalta

Hallintosääntö 27 §
Toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vanhusneuvosto merkitsee saapuneet postit tiedoksi.

Päätös Merkitään tiedoksi Laukaan vanhusneuvostolta saapunut posti koskien Voimaa Vanhuuteen -ohjelmaan osallistumisesta.

Puheenjohtajan päätöksellä kokous päätettiin klo 13.06 ja muut asiat siirrettiin käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

Vanhusneuvosto

§ 57

22.10.2024

Vanhusneuvosto § 58 22.10.2024

Muut asiat

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 58

Selostus asiasta

Vanhusneuvostoa tiedotetaan seuraavista asioista.

- 1) Vaikuttamistoimielimille yhteinen työpaja keskiviikkona 11.12.2024 kello 9.00-12.00, Sairaala Nova, luentosali. Työpaja järjestetään ainoastaan paikan päällä. Työpajan aiheena toimielintyöskentelyn arviointi ja tulevaisuustyöskentely.

Päätösehdotus Merkitään muut asiat tiedoksi.

Päätös Muut käsittelemättä jääneet asiat siirrettiin käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 47, § 48, § 49, § 50, § 51, § 52, § 53, § 54, § 55, § 56, § 57, § 58

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.